

ЧАСТЪ ВТОРА.

I.

Есень.

Въ ранно утро проехтѣха камбани и трѣби отъ Дунавъ до Родопи, отъ Витоша до Черно море. Забиха барабани; екнаха гайди и кавали — зачернѣха стѣгди отъ хора. Разплакаха се майки; пошуряли отъ радостъ деца се не прибираха въ къщи, да гледатъ на война какъ се отива: моми и подевки засвиваха китки цвѣтя изъ мали градини, на юнаци гърди да накичатъ. Че кой знае, кому е речено живъ следъ брань да се върне. Сълзи и смѣхъ, надежди и разочарования, прокоби и пожелания вълнуватъ мало и голѣмо. Тукъ майка, спастрила отъ време: ризка отъ дете, тресчица отъ честния кръсть, иконка отъ Божи гробъ, ги подава на синъ първенецъ, съ тѣхъ въ брань да влѣзе: тѣ отъ вражи крушумъ въ бой да го запазятъ, въ напасть кога е, сила да му сж. Тамъ изгора първа, върна клетва дава на своя избранникъ, съ пушката на рамо; мило го погледва; китка му подава отъ майка се крие, че свенъ я е отъ близки. По-нататъкъ невръстни дечица татка си прегръщатъ, ржка му цѣлуватъ, при жива раздѣла. А той гордъ, съ погледъ пълень съ обичъ къмъ тѣхъ, главички имъ гали и на майка казва: децата да гледа! На всѣкжде прощаване; на всѣкжде гърди задъхани; на устнитѣ думи недомълвени. Сълзи и смѣхъ, вѣра и надежда, прокоби и пожелания. . . А Балканътъ, старъ свидетель на безчетъ походи, които Българина отъ памтивѣкъ къмъ Златния рогъ е бѣхталъ, възправиль чело въ небеса, гледа унесенъ и мълчи; не смѣй сякашъ пѣсенъ да поеме на трѣби и барабани. Замисленъ